

Полтавський державний аграрний
Центр українсько-європейського наукового співробітництва

Всеукраїнське науково-педагогічне
підвищення кваліфікації

КРЕАТИВНІ ПІДХОДИ ТА МЕТОДИ АКТИВІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

2 жовтня – 12 листопада 2023 року

УДК 37.022-026.15:378-057.875(062.552)

К 79

Організаційний комітет:

Галич Олександр Анатолійович – кандидат економічних наук, професор, ректор Полтавського державного аграрного університету, *голова організаційного комітету*;

Аранчій Валентина Іванівна – кандидат економічних наук, професор, перший проректор Полтавського державного аграрного університету, *заступник голови організаційного комітету*;

Горб Олег Олександрович – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, проректор з науково-педагогічної, наукової роботи Полтавського державного аграрного університету, *заступник голови організаційного комітету*;

Дячков Дмитро Володимирович – доктор економічних наук, професор, директор Навчально-наукового інституту економіки, управління, права та інформаційних технологій Полтавського державного аграрного університету;

Воронько-Невіднича Тетяна Вікторівна – кандидат економічних наук, доцент, завідувач, доцент кафедри менеджменту імені І.А. Маркіної Полтавського державного аграрного університету;

Вакулєнко Юлія Валентинівна – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, керівник Навчально-наукового центру інформаційно-комунікаційних освітніх технологій та освіти дорослих Полтавського державного аграрного університету;

Дудник Володимир Васильович – кандидат технічних наук, керівник відділу із забезпечення освіти дорослих та інноваційного розвитку Полтавського державного аграрного університету.

Креативні підходи та методи активізації навчальної діяльності

К 79 **здобувачів вищої освіти** : матеріали всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації, 2 жовтня – 12 листопада 2023 року. – Львів – Торунь : Liha-Pres, 2023. – 252 с.

ISBN 978-966-397-342-5

У збірнику представлено матеріали всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації «Креативні підходи та методи активізації навчальної діяльності здобувачів вищої освіти» (2 жовтня – 12 листопада 2023 року).

УДК 37.022-026.15:378-057.875(062.552)

© Полтавський державний аграрний університет, 2023

© Центр українсько-європейського наукового співробітництва, 2023

ISBN 978-966-397-342-5

© Українсько-польське наукове видавництво

«Liha-Pres», 2023

ЗМІСТ

Методи активізації навчання у фармації Александрова О. І.	9
Особливості мотивації іноземних студентів під час навчання у медичному університеті в умовах воєнного стану Андрійчук В. М.	11
Роль сучасних хореографічних практик в активізації навчального процесу Афоніна О. С.	14
Особливості дистанційного навчання на кафедрі патофізіології ОНМЕДУ Бабій В. П.	18
Розвиток критичного мислення у здобувачів освіти засобами ігрових технологій (на заняттях курсу «Україна в контексті європейської культури та історії») Бабічев О. І.	21
Формування іншомовної професійно-орієнтованої комунікативної компетенції у здобувачів немовних спеціальностей Беспалова Н. В.	24
Ефективна реалізація кооперативного онлайн-навчання із застосуванням онлайн-генераторів дигітальних газет (проект “Wiener Kaffeehaus”) Бєлзюрова О. М.	27
Використання продуктивних методів у навчанні іноземної мови Биконя О. П.	29
Роль методу дебатів у процесі професійної підготовки майбутніх соціальних працівників Бодрова І. О.	32
Creative methods of learning English Bozhko Yu. O.	35
Бізнес-симуляційні ігри як інструмент активізації навчання проектних менеджерів Бондар А. В.	37
Використання інтерактивних методик у процесі викладання дисципліни «Філософія права» Бороденко О. В.	40

«Святий Володимир» та інші: творчі проекти студентів ННІ журналістики	
Боярська Л. В.	43
Розвиток методичної компетентності майбутніх вихователів засобами ігрових технологій	
Варяниця Л. О.	47
Впровадження курсів творчого мислення в навчальні програми	
Васильківський Б. М.	50
Визначення ролі штучного інтелекту у покращенні якості освіти та наукових досліджень	
Василюк-Зайцева С. В.	55
Організація проектної активності як умова ефективності системи формування інтеграційної компетентності майбутнього вчителя сучасної української школи	
Вікторенко І. Л., Вовк Н. В.	63
Особливості здобуття з професії «Поліцейський (за спеціалізаціями)»	
Войналович О. М.	67
Організація тестового контролю знань у сучасних технологіях навчання з дисципліни «Насоси та насосні станції»	
Волошин М. М.	70
Translation studies as a science. Lexical transformations in modern translation	
Vorova T. P.	74
Методи підвищення мотивації майбутніх інженерів в опануванні технічних дисциплін	
Габовда О. В.	79
Освітні виклики сьогодення	
Галдіна О. М.	82
Особливості викладання колопроктології студентам та лікарям-інтернам	
Гапонов В. В.	85
Виклики якості вищої медичної освіти, зумовлені воєнним станом	
Гончарова Л. В.	87
Сучасні аспекти управління підприємствами в умовах цифровізації	
Данчева О. М.	90

Дистанційне навчання здобувачів вищої освіти: проблеми та перспективи Данченко І. О., Тюріна В. О.	93
Інноваційний підхід до навчання каліграфії здобувачів вищої педагогічної освіти Димовська А. К.	97
Потреба у формуванні мовної свідомості здобувачів вищої освіти морських спеціальностей Дідур Л. С.	100
Особливості навчальної діяльності в закладах вищої освіти під час війни в Україні Добренька Н. В.	104
Активізація креативності майбутніх педагогів засобами інноваційних освітніх технологій Дяченко М. Д.	107
Проблеми навчання в дистанційному форматі Євтушенко В. В.	111
Рефлексія – складова навчальної діяльності студентів на заняттях з англійської мови Євтушенко Н. О.	113
Робота над елементами математичної мови у процесі професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи Карапузова Н. Д.	116
«Конструктор-пазли уроку» у фаховій методичній підготовці майбутніх вчителів біології у ЗВО Карташова І. І.	119
Досвід використання командної роботи як метода активізації навчальної діяльності студентів спеціальності «Фармація» у курсі вищої математики на прикладі теми «Диференціальні рівняння» Кисільова Т. О., Фоменко О. З.	122
Critical thinking and creativity in higher education Kovach E. H.	125
Деякі креативні підходи в навчальній діяльності здобувачів вищої освіти Колісникова Г. В.	128

Проектна діяльність майбутніх бакалаврів музичного мистецтва на засадах арт-менеджменту	
Кондратенко Г. Г.	130
Комбінунання методів та підходів викладання з метою активизації навчальної діяльності здобувачів освіти	
Кононець Л. А.	134
Міжпредметна інтеграція у формуванні комунікативної компетентності студентів технічних спеціальностей	
Коробко Т. О.	136
Про деякі аспекти мотивації вивчення вищої математики студентами вищих учбових закладів	
Кривий О. Ф.	141
Виклики імерсивного навчання в сучасному освітньому просторі	
Лобачова І. М.	144
Кейс-метод як засіб формування мовнокомунікативних навичок	
Максимець О. М.	147
Distance learning peculiarities in the process of foreign language training for students in higher educational institutions in Ukraine	
Malyk Yu. I.	150
Документаційний менеджмент як складова фахівця документно-інформаційної сфери	
Малюк О. Ю.	153
Робота в групах як ефективний засіб навчання	
Мартинюк О. М.	155
Проблеми розвитку критичного мислення студентів технічних спеціальностей	
Махинько В. М.	157
Розвиток громадянської культури педагогічних працівників як умова громадянського виховання майбутніх офіцерів-прикордонників	
Мірошніченко В. І.	159
Розвиток критичного мислення курсантів Національної гвардії України в процесі вивчення навчальної дисципліни «Теорія і практика аргументації»	
Непіпенко Л. П.	162
Саморозвиток та тьюторство: стратегії для досягнення високих стандартів освіти	
Обручнікова Н. Д.	166

Використання технічних засобів у навчальному процесі Павкович С. Я., Дудар І. Ф.	170
Психологічні аспекти супроводу вагітних жінок під час війни Панченко В. О.	172
Вища освіта як прогресивний процес: понятійний вимір Петасюк О. І.	175
Психологічні особливості розвитку педагогічних здібностей в сучасній системі вищої освіти Петяк О. В.	178
Конкурентоспроможність машинобудівних підприємств: концепція управління Плахотнік О. О.	182
Щодо оцінки втрати суспільної небезпечності особи під час вирішення питання про звільнення її від кримінальної відповідальності Плотнікова А. В.	184
Використання цифрових технологій у процесі навчання іншомовному спілкуванню Потапенко Л. В.	187
Ігрові методи навчання як засіб формування критичного мислення здобувачів вищої освіти Приходько В. М.	190
Креативні методи активізації викладання навчальної дисципліни «Статистика» Русак О. П.	193
Зенон Мазуркевич. Український архітектор в діаспорі Савчук А. І.	195
Методичні умови формування загальнобіологічних понять учнів основної школи Савчук Л. К.	199
Чому Python слід використовувати як першу мову програмування в академічних закладах? Свелеба С. А.	206
Ігрові елементи у навчанні майбутніх журналістів Сидоренко Н. М.	208

Метод асоціацій у формуванні креативного мислення студентів при навчанні фізики	
Совкова Т. С.	212
Перспективи викладання криміналістики в закладах вищої освіти в Україні	
Степанюк Р. Л.	216
Теоретичні і практичні аспекти формування стресостійкості майбутнього вчителя музичного мистецтва засобами синтезу мистецтв	
Терещенко С. В.	219
Modern methods of teaching English for students of higher maritime establishments	
Tymoshchuk Yu. V.	223
Blended learning as a way to teach English at higher educational establishments	
Turchyn I. M.	225
Креативні методи навчання у вищій школі в умовах форс-мажору	
Філоненко Н. Ю.	227
Методологія лінгвістичних досліджень: базові терміни	
Фомічова В. О.	229
Інформаційно-комунікаційні технології у викладанні іноземних мов у вищих навчальних закладах	
Чабак Л. І.	232
Мотиваційний аспект у розвитку мовленнєвих навичок та умінь у вивченні англійської мови в закладах вищої освіти	
Шагала Л. Б.	234
Розвиток педагогічної рефлексії здобувачів вищої освіти в процесі вивчення дисциплін психолого-педагогічного циклу	
Шведова Я. В., Артюхова В. В.	236
Креативне навчання в закладах вищої освіти	
Шухтіна І. М., Шухтін В. В.	239
Застосування штучного інтелекту під час навчання студентів економічних спеціальностей	
Янчук Т. В.	241
Формування професійних цінностей у майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти	
Ярославцева М. І.	244

<http://labs.journ.univ.kiev.ua/hlj/wp-content/uploads/2023/06/AD-ASTRA.pdf>

6. «Святий Володимир» знову з вами! URL: <http://journ.knu.ua/sviatyy-volodymyr-znovu-z-vamy/>

7. Святий Володимир. *Поліфонія* : Літературно-художній альманах студентів Інституту журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Вип. 18–20. К., 2015. 391 с.

РОЗВИТОК МЕТОДИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ЗАСОБАМИ ІГРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Варяниця Л. О.

кандидат педагогічних наук, доцент,

доцент кафедри дошкільної та початкової освіти

Луганський національний університет імені Тараса Шевченка

м. Полтава, Україна

Незважаючи на труднощі, на сучасному етапі розбудови освітньої парадигми в Україні питання становлення та розвитку педагогічної освіти набуває дедалі більшого значення у визначенні стратегії й тактики формування нового покоління українців. Навчальні програми сучасних вищих навчальних закладів мають бути спрямовані на підготовку універсальних фахівців, мобільних на ринку праці, фахово компетентних і комп'ютерно обізнаних. Основним завданням вищих навчальних закладів є забезпечення необхідних умов для здобуття вищої освіти та підготовка кадрів для задоволення потреб України. Одним з основних завдань закладів вищої освіти є підготовка кадрів відповідного освітньо-кваліфікаційного рівня, здійснення освітньої діяльності, що відповідає стандартам вищої освіти, забезпечення культурного і духовного розвитку особистості.

Підготовка фахівців у всіх галузях має спиратися на нову концепцію в рамках компетентнісного підходу. Тобто вона має бути реалізована у сферах професійної діяльності, у загальнонаукових галузях, які є основою кожної професії, а також у сфері соціальних відносин. Компетентнісний підхід в освіті аналізували багато вітчизняних і зарубіжних учених. Серед них Н. Яременко, О. Ткаченко, О. Ковшар, М. Недодатко, І. Іншакова, О. Ковшар, М. Федорова, С. Добня, Р. Шулігіна, І. Книшева, Л. Галащенко, С. Кондратюк, Ю. Руденко, М. Портян та інші.

Структура методичної компетентності майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів передбачає когнітивний (сукупність знань, необхідних майбутнім вихователям для розв'язання методичних завдань), мотиваційно-ціннісний (визнання цінності методико-педагогічної діяльності та прагнення здійснювати її на рівні, що забезпечить якісне виховання, навчання та розвиток дітей дошкільного віку) та діяльнісний (зокрема, формування загально-методичних і специфічних вмінь, що дадуть змогу майбутнім вихователям здійснювати методичну діяльність) компонент [3].

Показниками когнітивного компонента методичної компетентності є особливості методичної діяльності педагогів дошкільної освіти, характер методичної компетентності та уявлення студентів про розмаїття методів і прийомів організації освітнього процесу дошкільної освіти.

Мотиваційно-ціннісну сформованість методичної компетентності було діагностовано за такими показниками: позитивна мотиваційна спрямованість на методичну діяльність, ціннісне ставлення до методичної діяльності [2].

Для дослідження рівня сформованості методичної компетентності майбутніх вихователів дитячих садочків за діялісним компонентом було обрано такі показники: наявність організаційних, методичних і педагогічних вмінь.

Сучасна тенденція до підвищення навчальної активності студентів дала можливість зосередити увагу на ігрових технологіях як способі активного навчання. Ігрові технології максимально наближають професійну підготовку до практичної діяльності.

Знання психологічних закономірностей ігрової діяльності є важливим складником фахової підготовки вихователів дошкільних навчальних закладів та компонентом програми фахової підготовки вихователів дошкільних навчальних закладів [1]. Розвиток уміння грати в різноманітні ігри допоможе підвищити роль виховного впливу на покоління молодих людей, що підростає.

Ігрові технології мають різні трактування. Їх розглядають як компонент методичного забезпечення формування професійно-методичної спрямованості майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів, підґрунтя професійної орієнтації та створення психологічного комфорту в освітньому процесі. Продуктивні, розвивальні та креативні методи розв'язання проблемних ситуацій сприяють розвитку творчих здібностей студентів [1].

Ігрова технологія – це форма інтерактивного навчання, що має динамічний характер, створює умови для подолання психологічних чи інших бар'єрів у системах «викладач-здобувач освіти», «здобувач

освіти-здобувач освіти», створює психологічний комфорт, покращує емоційний стан та підвищує самомотивацію і вмотивованість майбутніх педагогів у їхній педагогічній діяльності.

Ігрові технології є ефективними і характеризуються наявністю ігрових моделей об'єкта, процесу або діяльності; активізацією мислення й поведінки студента; високим ступенем задіяності в навчальному процесі; обов'язковістю взаємодії студентів між собою та викладачем; емоційністю і творчим характером заняття; самостійністю студентів у прийнятті рішення; їх бажанням набути умінь і навичок за відносно короткий термін.

Ігрова діяльність виконує такі функції: спонукальну, комунікабельну, самореалізаційну, розвивальну, розважальну, діагностичну, корекційну. Кожна з них є важливою у процесі реалізації ігрових технологій.

Використання ігрових технологій дає змогу переорієнтувати навчальний процес із чітко регламентованої, пасивно-продуктивної діяльності на активно-суб'єкту. Це також надає можливість активно стимулювати формування та розвиток важливих особистісних і професійних якостей майбутніх педагогів (креативність, емоційність, винахідливість, уява, нестандартне мислення тощо) [5].

Відповідно до рівня новизни предметного змісту, інноваційного потенціалу, очікуваного ступеня трансформації та ідентифікації нововведення з педагогічним знанням, ігрову технологію можна розглядати як модифіковану інновацію, що посилює та доповнює наявні форми та моделі організації навчально-виховної роботи у вищих навчальних закладах [4].

Ігрова технологія як вид інновації передбачає певні теоретичні або практичні положення для реалізації освітніх процесів [6]. Зміст цього виду інновацій полягає в удосконаленні, раціоналізації та модернізації того, що вже відомо майбутнім педагогам (програм, форматів, методів, структур тощо).

Ігрові технології допомагають майбутнім фахівцям розвивати різні види компетентностей у контексті вивчення будь-якої інформації, виконуючи різні функції (задоволення, навчання, рух, розвиток, освіту, естетичне виховання, соціалізацію, спілкування, самореалізацію, діагностику, корекцію та лікування) [5].

В процесі практичної роботи з іграми задовольняється потреба у спілкуванні та реалізації соціальних ролей, розвивається відповідальність за ухвалення рішень, критичне мислення та вміння гнучко й швидко діяти в мінливих ситуаціях, виховується стійкість і здатність координувати власну поведінку з поведінкою інших задля досягнення поставлених цілей.

Практичний досвід навчання за допомогою ігор показує, що ігри сприяють переходу від репродуктивного навчання до творчої навчально-пізнавальної діяльності.

Література:

1. Гаращенко, Л. В., & Кондратюк, С. Г. (2020). Ігрові технології в системі фахової підготовки педагогів дошкільної освіти. *Вісник Запорізького національного університету*, 2(35), 7–14.

2. Довбня, С. О., & Шулигіна, Р. А. (2023). Підготовка майбутніх вихователів до формування ігрової компетентності у дітей дошкільного віку. *Вісник науки та освіти*, 7(13), 475–486.

3. Княжева, І. (2019). Стан сформованості методичної компетентності майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти. *Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського*, 2(127), 88–93.

4. Портян, М. О. (2020). Інноваційний потенціал ігрових технологій у процесі підготовки майбутніх вихователів. *Теорія та методика навчання та виховання*, 48, 85–95.

5. Руденко, Ю. А. (2019). Використання ігрових технологій у фаховій лінгводидактичній освіті майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти. *Освітологічний дискурс. Електронне наукове фахове видання*, 3–4 (26–27), 130–142.

6. Федорова, М. (2018). Підготовка майбутніх вихователів до формування ігрової компетентності дітей дошкільного віку. *Scientific Letters of Academic Society of Michal Baludansky*, (3), 1–9.

ВПРОВАДЖЕННЯ КУРСІВ ТВОРЧОГО МИСЛЕННЯ В НАВЧАЛЬНІ ПРОГРАМИ

Васильківський Б. М.

старший викладач кафедри екології

Національний університет «Києво-Могилянська академія»

м. Київ, Україна

Сьогодні технологічні зміни відбуваються дуже швидко, а це призводить і до швидких змін у виробництві, сфері послуг, побуті і комунікації між людьми. Тому університети, надаючи професійні знання і навички (Hard skills), повинні більше приділяти уваги універсальним навичкам (Soft skills). Універсальні навички – це такі навички, як комунікабельність, креативність, командна робота, вміння

ВСЕУКРАЇНСЬКЕ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНЕ
ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

**КРЕАТИВНІ ПІДХОДИ ТА МЕТОДИ
АКТИВІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

2 жовтня – 12 листопада 2023 року

Підписано до друку 13.11.2023. Формат 60×84/16.
Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman. Цифровий друк.
Умовно-друк. арк. 14,65. Тираж 100. Замовлення № 1223-060.
Ціна договірна. Віддруковано з готового оригінал-макета.

Українсько-польське наукове видавництво «Liha-Pres»
79000, м. Львів, вул. Технічна, 1
87-100, м. Торунь, вул. Лубіцка, 44
Телефон: +38 (050) 658 08 23
E-mail: editor@liha-pres.eu
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 6423 від 04.10.2018 р.